

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	پزشکی عمومی	تعداد دانشجو	۲۵
عنوان درس	اصول و کلیات اپیدمیولوژی	تعداد واحد	۲
مقطع و رشته تحصیلی	پزشکی عمومی	تاریخ شروع و پایان دوره	۱۴۰۳/۱۱/۱۷ ۱۴۰۴/۳/۳۰
نیمسال تحصیلی	نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴	روز و ساعت جلسات	شنبه ها ۱۶-۱۴
مدرس/مدرسین درس	دکتر رضا صادقی	دروس پیش نیاز	ندارد
مسئول درس (دروس اشتراکی)		محل برگزاری	دانشکده پزشکی
نوع واحد (نظری/عملی)	۲ واحد نظری	روش برگزاری (حضور/مجازی/ترکیبی)	ترکیبی

شرح کلی درس:

اپیدمیولوژی یکی از علوم بسیار مفید می باشد که در شناخت عوامل موثر و زمینه ساز بیماری ها و راههای پیشگیری، مبارزه، کنترل، حذف و ریشه کنی آنها نقش زیادی دارد. در این راستا دانشجویان با مطالعه این درس با اصول اپیدمیولوژی (همه گیر شناسی) و اهداف و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مسائل بهداشتی درمانی جامعه آشنا خواهند شد. بدین منظور مفاهیمی چون سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، سیر طبیعی بیماری و انواع مطالعات اپیدمیولوژیکی و ... مورد بحث قرار می گیرند.

هدف/اهداف کلی درس:

آشنایی با اصول و مبانی اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های واگیر و غیر واگیر

روش تدریس:

☒ روش تدریس مبتنی بر حل مسئله

☐ روش تدریس ایفای نقش

☒ روش تدریس مبتنی بر کار تیمی

☐ روش تدریس اکتشافی

☐ روش تدریس در گروه های کوچک

☒ روش تدریس سخنرانی

☒ روش تدریس بحث گروهی

☒ روش تدریس پرسش و پاسخ

☐ روش تدریس نمایشی

☐ روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

پاورپوینت	■	جزوه	■
فیلم آموزشی	□	کتاب	■
نرم افزار	■	وایت برد	■
ماکت	□	تصویر	■
لوازم واقعی	□	چارت	■
پوستر	□	فایل صوتی	□
سایر موارد: ...			

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

حضور مستمر در کلاس	■
مشارکت فعال در حل مسائل و مثال‌ها	■
انجام تمرینات محول شده توسط استاد در زمان مقرر	■

نحوه ارزیابی فراگیران:

■	سئوالات چند گزینه ای	■	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
■	سئوالات صحیح-غلط	■	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
□	کار عملی	□	سئوالات شفاهی
□	چک لیست مشاهده عملکرد	□	سئوالات جور کردنی
		■	پرسش‌های کلاسی
سایر موارد: ...			
نحوه نمره دهی:			
ردیف	عناوین	نمره/درصد	
۱	تمرین، کوئیز و حضور فعال در کلاس	۲۵ درصد	
۲	آزمون میان ترم	۳۵ درصد	
۳	آزمون پایان ترم	۴۰ درصد	

سیاست ها و قوانین:

- فراگیر بایستی به صورت مستمر در کلاس حضور داشته باشد.
- حداکثر تعداد غیبت های مجاز ۳ جلسه است.
- فراگیر بایستی وظایف و تمرینات محول شده به او توسط استاد را به صورت کامل و در مدت زمان تعیین شده تحویل نماید.
- رعایت شئونات اخلاقی در کلاس الزامی است.
- آزمون میان ترم به صورت حذفی خواهد بود و امکان امتحان مجدد و یا در نظر گرفتن سوال از مباحث میان ترم در آزمون پایان ترم وجود ندارد.
- اولویت آزمون های میان ترم و پایان ترم به صورت کتبی و تشریحی می باشد. در صورتی که امکان امتحان حضوری نباشد، به صورت آنلاین و تستی آزمون برگزار خواهد شد.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه ۵	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	تاریخچه و تعریف اپیدمیولوژی	تاریخچه، تعریف و اهداف اپیدمیولوژی آشنا شود.	✓ تعریف صحیحی از اپیدمیولوژی داشته باشد. ✓ اهداف اپیدمیولوژی را شرح دهد. ✓ سیر تحول اپیدمیولوژی را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۲	اصطلاحات رایج اپیدمیولوژی	اصطلاحات رایج که در اپیدمیولوژی بکار می رود آشنا شود.	✓ اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی را تعریف و تشریح نماید.	دکتر رضا صادقی
۳	سلامت، محیط و مفهوم گذار در اپیدمیولوژی	مفهوم گذار در اپیدمیولوژی آشنا شود.	✓ تعریف و انواع سلامت را نام ببرد. ✓ انواع محیط ها را از نظر اپیدمیولوژی بیان کند. ✓ مفهوم گذار در اپیدمیولوژی را توضیح دهد.	دکتر رضا صادقی
۴	مدل های مختلف بیماری در اپیدمیولوژی	مدل های مختلف بیماری در اپیدمیولوژی آشنا شود.	✓ مدل هرم را شرح دهد. ✓ شبکه علیت را بیان نماید. ✓ کاربرد مدل ها در مطالعه بیماری ها را توضیح دهد.	دکتر رضا صادقی
۵	سیر بیماری و سطوح پیشگیری	سیر طبیعی بیماری و سطوح پیشگیری آشنا شود.	✓ دوره کمون را تعریف نماید. ✓ انواع سطوح پیشگیری را شرح دهد.	دکتر رضا صادقی

۶	شاخص ها و میزان های بهداشتی	شاخص های پرکاربرد در اپیدمیولوژی آشنا شود.	✓ تفاوت بین میزان ها و نسبت ها و ... را بیان کند. ✓ میزان های شیوع و بروز را بدست آورد و تفسیر نماید. ✓ شاخص های بیماری زایی و مرگ و میر را بدست آورد.	دکتر رضا صادقی
۷	غربالگری ۱	مفهوم غربالگری آشنا شود.	✓ پدیده کوه یخ در بیماری ها را تشریح نماید. ✓ غربالگری بیماری ها را توضیح دهد. ✓ اهداف غربالگری را بیان نماید. ✓ انواع غربالگری را با هم مقایسه کند. ✓ ملاحظات مربوط به بیماری های واجد شرایط و آزمون های مورد استفاده را توضیح دهد.	دکتر رضا صادقی
۸	غربالگری ۲	ارزشیابی آزمون های غربالگری آشنا شود.	✓ ارزشیابی آزمون های غربالگری را توضیح دهد. ✓ حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی را تعریف نموده و محاسبه کند. ✓ رابطه بین شیوع بیماری و ارزش اخباری را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۹	ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی	مفهوم ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی آشنا شود.	✓ ارتباط را تعریف نماید. ✓ رابطه علیتی را شرح دهد. ✓ انواع رابطه را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۱۰	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک ۱	مطالعات توصیفی و تحلیلی آشنا شود.	✓ مطالعه توصیفی و ویژگی های آن را شرح دهد. ✓ مطالعه تحلیلی و ویژگی های آن را شرح دهد. ✓ انواع مطالعات توصیفی و تحلیلی را نام ببرد.	دکتر رضا صادقی

۱۱	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک ۲	مطالعات مشاهده ای و مداخله ای آشنا شود.	✓ مطالعه مشاهده ای را همراه با مزایا و معایب شرح دهد. ✓ مطالعه مداخله ای را همراه با مزایا و معایب شرح دهد. ✓ انواع مطالعات مشاهده ای و مداخله ای را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۱۲	مطالعات مورد شاهدهی	مطالعات مورد شاهدهی و ویژگی های آن آشنا شود.	✓ طرح و چارچوب یک مطالعه مورد شاهدهی را شرح دهد. ✓ ویژگی ها و روش تجزیه و تحلیل مطالعات مورد شاهدهی را شرح دهد. ✓ مزایا و معایب این نوع مطالعه را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۱۳	مطالعات مقطعی	مطالعات مقطعی و ویژگی های آن آشنا شود.	✓ طرح و چارچوب یک مطالعه مقطعی را شرح دهد. ✓ ویژگی ها و روش تجزیه و تحلیل مطالعات مقطعی را شرح دهد. ✓ مزایا و معایب این نوع مطالعه را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۱۴	مطالعات همگروهی	مطالعات همگروهی و ویژگی های آن آشنا شود.	✓ طرح و چارچوب یک مطالعه همگروهی را شرح دهد. ✓ ویژگی ها و روش تجزیه و تحلیل مطالعات همگروهی را شرح دهد. ✓ انواع مطالعه همگروهی را توضیح دهد. ✓ مزایا و معایب این نوع مطالعه را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی
۱۵	مطالعات تجربی	مطالعات تجربی و ویژگی های آن آشنا شود.	✓ انواع مطالعات تجربی را بیان نماید. ✓ مزایا و معایب این نوع مطالعه را شرح دهد. ✓ مفهوم کورسازی و تخصیص تصادفی را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی

۱۶	الگوهای مختلف همه گیری ها	الگوهای مختلف همه گیری آشنا شود.	✓ ویژگی انواع الگوهای همه گیری را توضیح دهد. ✓ مراحل بررسی یک اپیدمی را بیان نماید. ✓ ایمنی گروهی را شرح دهد.	دکتر رضا صادقی
۱۷	تورش (سوگیری)	انواع تورش در مطالعات آشنا شود.	✓ انواع سوگیری را نام ببرد. ✓ ویژگی های انواع سوگیری را شرح دهد. ✓ راه های جلوگیری یا کاهش هر نوع سوگیری را بیان نماید.	دکتر رضا صادقی

منابع درس:

۱. اپیدمیولوژی، لئون گوردیس، ترجمه : کوروش هولاکوئی، حسین صباغیان، انتشارات گپ، ۱۳۹۹، چاپ اول، ویرایش ششم
۲. اصول اپیدمیولوژی، مازنر، ترجمه: حسین ملک افضلی و کیومرث ناصری، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۹۵، چاپ هفتم